EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 4.6.2025.
COM(2025) 304 final/2
Downgraded on 4.6.2025

2025/0158 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o usvajanju eura u Bugarskoj 1. siječnja 2026.

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Vijeće je 3. svibnja 1998. odlučilo da su Belgija, Njemačka, Španjolska, Francuska, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Portugal, Austrija i Finska ispunili potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 1999. Danska i Ujedinjena Kraljevina iskoristile su klauzule o izuzimanju i stoga ih Vijeće nije ocijenilo. Vijeće je Grčku i Švedsku smatralo državama članicama s odstupanjem.

Vijeće je 19. lipnja 2000. odlučilo da je Grčka ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2001. Zemlje koje su pristupile Europskoj uniji 1. svibnja 2004. (Češka, Estonija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka) postale su države članice s odstupanjem u skladu s člankom 4. odgovarajućeg akta o pristupanju.

Vijeće je 11. srpnja 2006. odlučilo da je Slovenija ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2007.

Bugarska i Rumunjska pristupile su Europskoj uniji 1. siječnja 2007. i postale države članice s odstupanjem u skladu s člankom 5. odgovarajućeg akta o pristupanju.

Vijeće je 10. srpnja 2007. odlučilo da su Cipar i Malta ispunili potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2008.

Vijeće je 8. srpnja 2008. odlučilo da je Slovačka ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2009.

Vijeće je 13. srpnja 2010. odlučilo da je Estonija ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2011.

Vijeće je 9. srpnja 2013. odlučilo da je Latvija ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2014.

Vijeće je 23. srpnja 2014. odlučilo da je Litva ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2015.

Vijeće je 12. srpnja 2022. odlučilo da je Hrvatska ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2023.

U članku 140. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) navodi se da najmanje jednom svake dvije godine ili na zahtjev države članice s odstupanjem Komisija i Europska središnja banka (ESB) trebaju izvijestiti Vijeće o napretku koji su države članice s odstupanjem ostvarile u ispunjavanju svojih obveza u odnosu na ostvarenje ekonomske i monetarne unije.

Komisija bi na temelju vlastitog izvješća i izvješća ESB-a trebala Vijeću dostaviti prijedlog odluke Vijeća o prestanku odstupanja država članica koje ispunjavaju potrebne uvjete u skladu s postupkom iz članka 140. stavka 2. UFEU-a.

I Komisijino i ESB-ovo izvješće o konvergenciji objavljeno je 4. lipnja 2025. Ta izvješća obuhvaćaju provjeru usklađenosti bugarskog zakonodavstva, uključujući statut nacionalne središnje banke, s člancima 130. i 131. UFEU-a te Statutom Europskog sustava središnjih banaka i ESB-a.

U izvješćima se provjerava i je li postignut visok stupanj održive konvergencije na temelju ispunjenosti konvergencijskih kriterija te se uzimaju u obzir i neki drugi čimbenici propisani zadnjim podstavkom članka 140. stavka 1. UFEU-a.

U svojem izvješću o konvergenciji Komisija zaključuje da Bugarska ispunjava uvjete za usvajanje eura.

ESB u svojem izvješću o konvergenciji nije utvrdio nikakve prepreke za prestanak odstupanja koje se odnosi na Bugarsku.

Na temelju vlastitog izvješća i izvješća ESB-a Komisija je donijela priloženi Prijedlog odluke Vijeća o prestanku odstupanja Bugarske s učinkom od 1. siječnja 2026.

2. REZULTATI SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA I PROCJENA UČINKA

U Gospodarskom i financijskom odboru (EFC) i ECOFIN-u/Euroskupini redovito se održavaju rasprave s državama članicama o izazovima ekonomske politike u državama članicama pod raznim naslovima. To uključuje neformalne rasprave o konkretnim pitanjima koja su relevantna za pripremu za konačni ulazak u europodručje (uključujući tečajne politike).

Gospodarska kretanja u europodručju i državama članicama ocjenjuju se u okviru raznih postupaka koordinacije i nadzora ekonomskih politika (posebno u skladu s člankom 121. UFEU-a) te Komisijina redovitog praćenja i analize kretanja u dotičnoj državi i cijelom području (uključujući prognoze, redovite objave te doprinos EFC-u i ECOFIN-u/Euroskupini). U skladu s načelom proporcionalnosti i dosadašnjom praksom nije provedena službena procjena učinka.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

3.1. Pravna osnova

Pravna je osnova ovog Prijedloga članak 140. stavak 2. UFEU-a, u kojem se propisuje postupak za donošenje odluke Vijeća o usvajanju eura i prestanak odstupanja dotičnih država članica.

Vijeće djeluje na temelju prijedloga Komisije, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, nakon rasprave u Europskom vijeću te nakon što dobije preporuku kvalificirane većine onih članova Vijeća koji predstavljaju države članice čija je valuta euro.

3.2. Supsidijarnost i proporcionalnost

Prijedlog je u isključivoj nadležnosti Unije. Načelo supsidijarnosti stoga se ne primjenjuje.

Ova inicijativa ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje njezina cilja i stoga je u skladu s načelom proporcionalnosti.

3.3. Odabir pravnog instrumenta

U skladu s člankom 140. stavkom 2. UFEU-a odluka je primjereni pravni instrument.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog ne utječe na proračun Unije.

2025/0158 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o usvajanju eura u Bugarskoj 1. siječnja 2026.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 140. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir izvješće Europske komisije ([1]),

uzimajući u obzir izvješće Europske središnje banke ([2]),

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ([3]),

uzimajući u obzir raspravu u Europskom vijeću,

uzimajući u obzir preporuku članova Vijeća koji predstavljaju države članice čija je valuta euro ([4]),

budući da:

(1) Treća faza ekonomske i monetarne unije („EMU”) započela je 1. siječnja 1999. Vijeće je u sastavu šefova država ili vlada na sastanku u Bruxellesu 3. svibnja 1998. odlučilo da su Belgija, Njemačka, Španjolska, Francuska, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Austrija, Portugal i Finska ispunili potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 1999. ([5]).

(2) Odlukom 2000/427/EZ ([6]) Vijeće je odlučilo da je Grčka ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2001. Odlukom 2006/495/EZ ([7]) Vijeće je odlučilo da je Slovenija ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2007. Odlukama 2007/503/EZ ([8]) i 2007/504/EZ ([9]) Vijeće je odlučilo da su Cipar i Malta ispunili potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2008. Odlukom 2008/608/EZ ([10]) Vijeće

---

(1) Izvješće od [……] (još nije objavljeno u Službenom listu).
(2) Izvješće od [……] (još nije objavljeno u Službenom listu).
(3) Mišljenje od [……] (još nije objavljeno u Službenom listu).
(4) SL C […], […] […]
([5]) Odluka Vijeća 98/317/EZ od 3. svibnja 1998. u skladu s člankom 109.j stavkom 4. Ugovora (SL L 139, 11.5.1998., str. 30.).
([6]) Odluka Vijeća 2000/427/EZ od 19. lipnja 2000. u skladu s člankom 122. stavkom 2. Ugovora o usvajanju jedinstvene valute u Grčkoj 1. siječnja 2001. (SL L 167, 7.7.2000., str. 19.).
([7]) Odluka Vijeća 2006/495/EZ od 11. srpnja 2006. u skladu s člankom 122. stavkom 2. Ugovora o usvajanju jedinstvene valute u Sloveniji 1. siječnja 2007. (SL L 195, 15.7.2006., str. 25.).
([8]) Odluka Vijeća 2007/503/EZ od 10. srpnja 2007. u skladu s člankom 122. stavkom 2. Ugovora o usvajanju jedinstvene valute u Cipru 1. siječnja 2008. (SL L 186, 18.7.2007., str. 29.).
([9]) Odluka Vijeća 2007/504/EZ od 10. srpnja 2007. u skladu s člankom 122. stavkom 2. Ugovora o usvajanju jedinstvene valute u Malti 1. siječnja 2008. (SL L 186, 18.7.2007., str. 32.).
([10]) Odluka Vijeća 2008/608/EZ od 8. srpnja 2008. u skladu s člankom 122. stavkom 2. Ugovora o usvajanju jedinstvene valute u Slovačkoj 1. siječnja 2009. (SL L 195, 24.7.2008., str. 24.).

je odlučilo da je Slovačka ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura. Odlukom 2010/416/EU ([11]) Vijeće je odlučilo da je Estonija ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura. Odlukom 2013/387/EU ([12]) Vijeće je odlučilo da je Latvija ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura. Odlukom 2014/509/EU ([13]) Vijeće je odlučilo da je Litva ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura. Naposljetku, Odlukom 2022/1211/EU ([14]) Vijeće je odlučilo da je Hrvatska ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura.

(3) U skladu s točkom 1. Protokola br. 16. o određenim odredbama koje se odnose na Dansku priloženog Ugovoru o osnivanju Europske zajednice i odlukom koju su šefovi država ili vlada donijeli u Edinburghu u prosincu 1992. Danska je obavijestila Vijeće da neće sudjelovati u trećoj fazi EMU-a. Danska nije zatražila pokretanje postupka iz članka 140. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

(4) Na temelju Odluke 98/317/EZ Švedska je država članica s odstupanjem u smislu članka 139. stavka 1. UFEU-a. U skladu s člankom 4. Akta o pristupanju iz 2003. ([15]) Češka, Mađarska i Poljska su države članice s odstupanjem u smislu članka 139. stavka 1. UFEU-a. U skladu s člankom 5. Akta o pristupanju iz 2005. ([16]) Bugarska i Rumunjska su države članice s odstupanjem u smislu članka 139. stavka 1. UFEU-a.

(5) Europska središnja banka („ESB”) osnovana je 1. srpnja 1998. Europski monetarni sustav zamijenjen je tečajnim mehanizmom čija je uspostava usuglašena Rezolucijom Europskog vijeća o uspostavi tečajnog mehanizma u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije od 16. lipnja 1997. ([17]). Postupci za tečajni mehanizam u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije (ERM II) propisani su u Sporazumu od 16. ožujka 2006. između ESB-a i nacionalnih središnjih banaka država članica izvan europodručja kojim se utvrđuju operativni postupci za tečajni mehanizam u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije ([18]).

(6) Člankom 140. stavkom 2. UFEU-a utvrđuju se postupci za prestanak odstupanja dotičnih država članica. Komisija i ESB najmanje jednom svake dvije godine ili na zahtjev države članice s odstupanjem trebaju izvijestiti Vijeće u skladu s postupkom iz članka 140. stavka 1. UFEU-a.

(7) Nacionalno zakonodavstvo država članica, uključujući statute nacionalnih središnjih banaka, prema potrebi treba prilagoditi kako bi se osigurala usklađenost s člancima 130. i 131. UFEU-a te Statutom Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke („Statut ESSB-a i ESB-a”). Izvješća Komisije i ESB-a sadržavaju detaljnu ocjenu usklađenosti zakonodavstva Bugarske s člancima 130. i 131. UFEU-a te Statutom ESSB-a i ESB-a.

([11]) Odluka Vijeća 2010/416/EU od 13. srpnja 2010. u skladu s člankom 140. stavkom 2. Ugovora o usvajanju eura u Estoniji 1. siječnja 2011. (SL L 196, 28.7.2010., str. 24.).

([12]) Odluka Vijeća 2013/387/EU od 9. srpnja 2013. o usvajanju eura u Latviji 1. siječnja 2014. (SL L 195, 18.7.2013., str. 24.).

([13]) Odluka Vijeća 2014/509/EU od 23. srpnja 2014. o usvajanju eura u Litvi 1. siječnja 2015. (SL L 228, 31.7.2014., str. 29.).

([14]) Odluka Vijeća 2022/1211/EU od 12. srpnja 2022. o usvajanju eura u Hrvatskoj 1. siječnja 2023. (SL L 187, 14.7.2022., str. 31.).

([15]) SL L 236, 23.9.2003., str. 33.

([16]) SL L 157, 21.6.2005., str. 203.

([17]) SL C 236, 2.8.1997., str. 5.

([18]) SL C 73, 25.3.2006., str. 21.

(8) U skladu s člankom 1. Protokola br. 13 o konvergencijskim kriterijima priloženog UFEU-u kriterij stabilnosti cijena iz članka 140. stavka 1. prve alineje UFEU-a znači da država članica ima razinu stabilnosti cijena koja je održiva te prosječnu stopu inflacije, promatrano tijekom godine dana prije provjere, koja ne prelazi za više od 1,5 postotnih bodova stopu inflacije u najviše tri države članice koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena. Inflacija se za potrebe utvrđivanja kriterija stabilnosti cijena mjeri harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena (HIPC) određenima u Uredbi (EU) 2016/792 Europskog parlamenta i Vijeća ([19]). Kako bi se ocijenio kriterij stabilnosti cijena, inflacija države članice mjeri se postotnom promjenom aritmetičke sredine 12 mjesečnih indeksa u odnosu na aritmetičku sredinu 12 mjesečnih indeksa prethodnog razdoblja. Komisija i ESB u svojim su izvješćima uzeli referentnu vrijednost izračunanu kao jednostavnu aritmetičku sredinu stopa inflacije triju država članica koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena uvećanu za 1,5 postotnih bodova. Tijekom jednogodišnjeg razdoblja koje je završilo u travnju 2025. izračunana referentna vrijednost inflacije bila je 2,8 %, pri čemu su Irska, Finska i Italija bile tri države članice koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena, uz stope inflacije od 1,2 % u Irskoj, 1,3 % u Finskoj i 1,4 % u Italiji.

(9) U skladu s člankom 2. Protokola br. 13 kriterijem proračunskog stanja iz članka 140. stavka 1. druge alineje UFEU-a zahtijeva se da država članica u trenutku provjere ne bude predmet Odluke Vijeća o postojanju prekomjernog deficita iz članka 126. stavka 6. UFEU-a.

(10) U skladu s člankom 3. Protokola br. 13 kriterijem sudjelovanja u tečajnom mehanizmu Europskog monetarnog sustava iz članka 140. stavka 1. treće alineje UFEU-a zahtijeva se da je država članica poštovala normalan raspon fluktuacija predviđen tečajnim mehanizmom (ERM) Europskog monetarnog sustava bez ozbiljnih napetosti barem u posljednje dvije godine prije provjere. Država članica osobito nije smjela samoinicijativno devalvirati bilateralnu središnju stopu svoje valute u odnosu na euro u tom razdoblju. Od 1. siječnja 1999. ispunjavanje tečajnog kriterija ocjenjuje se u skladu s ERM-om II. Pri ocjenjivanju je li taj kriterij ispunjen Komisija i ESB u svojim su izvješćima provjerili dvogodišnje razdoblje koje je završilo 19. svibnja 2025.

(11) U skladu s člankom 4. Protokola br. 13 kriterij konvergencije kamatnih stopa iz članka 140. stavka 1. četvrte alineje UFEU-a znači da je, tijekom promatrane godine dana prije provjere, država članica imala prosječnu nominalnu dugoročnu kamatnu stopu koja ne prelazi za više od dva postotna boda stopu u najviše tri države članice koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena. Za ocjenu konvergencije kamatnih stopa primijenjen je kriterij usporedivih kamatnih stopa desetogodišnjih referentnih vrijednosti državnih obveznica. Kako bi ocijenili je li ispunjen kriterij kamatne stope, Komisija i ESB u izvješćima su uzeli u obzir referentnu vrijednost izračunanu tako da je jednostavna aritmetička sredina nominalnih dugoročnih kamatnih stopa triju država članica koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena uvećana za dva postotna boda. Referentna vrijednost temelji se na dugoročnim kamatnim stopama u Irskoj (2,8 %), Finskoj (2,9 %) i Italiji

([19]) Uredba (EU) 2016/792 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena i indeksu cijena stambenih objekata i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 2494/95 (SL L 135, 24.5.2016., str. 11.).

(3,7 %) te je u dvanaestomjesečnom razdoblju koje je završilo u travnju 2025. iznosila 5,1 %.

(12) U skladu s člankom 5. Protokola br. 13 Komisija je osigurala podatke za ocjenu ispunjavanja konvergencijskih kriterija. Komisija je dostavila proračunske podatke nakon što su države članice dostavile izvješća do 1. travnja 2025. u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 479/2009 ([20]).

(13) Na temelju izvješća Komisije i ESB-a o napretku Bugarske u ispunjavanju obveza povezanih s ostvarivanjem ekonomske i monetarne unije zaključeno je da je nacionalno zakonodavstvo u Bugarskoj, uključujući statut nacionalne središnje banke, usklađeno s člancima 130. i 131. UFEU-a te sa Statutom ESSB-a i ESB-a.

(14) Na temelju izvješća Komisije i ESB-a o napretku Bugarske u ispunjavanju obveza povezanih s ostvarivanjem ekonomske i monetarne unije zaključeno je sljedeće kad je riječ o tome ispunjava li Bugarska konvergencijske kriterije navedene u četiri alineje članka 140. stavka 1. UFEU-a: prosječna stopa inflacije u Bugarskoj u dvanaestomjesečnom razdoblju koje je završilo u travnju 2025. iznosila je 2,7 %, što je ispod referentne vrijednosti, a preispitivanjem brojnih pokazatelja nisu utvrđeni razlozi za zabrinutost u pogledu održivosti stabilnosti cijena; Bugarska nije predmet odluke Vijeća o postojanju prekomjernog deficita; Bugarska je članica mehanizma ERM II od 10. srpnja 2020. i u dvogodišnjem razdoblju koje je prethodilo ocjeni devizni tečaj leva (BGN) nije bio izložen ozbiljnim napetostima te Bugarska nije samoinicijativno devalvirala bilateralnu središnju stopu BGN-a u odnosu na euro. Naposljetku, u dvanaestomjesečnom razdoblju koje je završilo u travnju 2025. dugoročna kamatna stopa u Bugarskoj iznosila je u prosjeku 3,9 %, što je znatno ispod referentne vrijednosti.

(15) S obzirom na ocjenu pravne usklađenosti i ispunjavanja konvergencijskih kriterija te dodatnih čimbenika Bugarska ispunjava potrebne uvjete za usvajanje eura,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Bugarska ispunjava potrebne uvjete za usvajanje eura. Odstupanje iz članka 5. Akta o pristupanju iz 2005. prestaje s učinkom od 1. siječnja 2026.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik

([20]) Uredba Vijeća (EZ) br. 479/2009 od 25. svibnja 2009. o primjeni Protokola o postupku u slučaju prekomjernog deficita priloženog Ugovoru o osnivanju Europske zajednice (SL L 145, 10.6.2009., str. 1.).